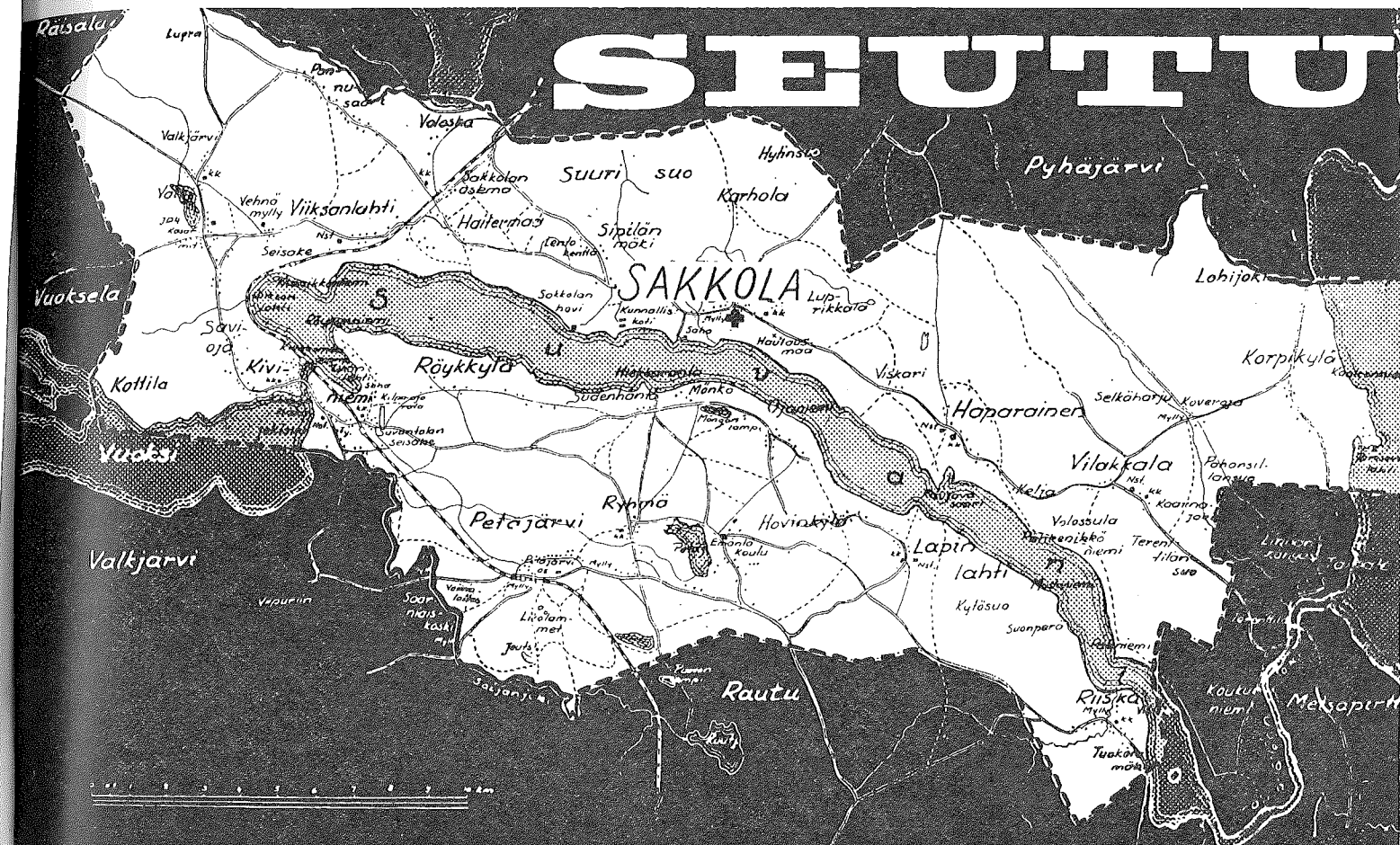
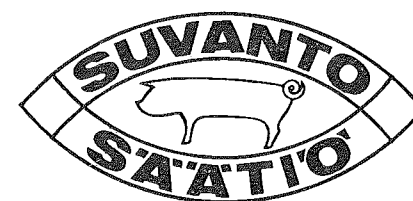

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 5 1975
HEINÄKUU

Petäjäjärven kyläläiset kokoontuivat muistojenpäivän viettoon 29. kesäkuuta Lempäälän Lopella. Kuvassa Viktor Ryyppö toivottaa kyläläiset tervetulleeksi tilaisuuteen.

Matti Roininen

Määrätyt ajat ja asumisen rajat

Jumala on antanut meille elämän, jota hän johdattaa oman tutkimattoman viisautensa mukaan. Miksi olemme tässä ja nyt? Mikä on elämämme tarkoitus? Moni asia jää salaisuudeksi, mutta kaiken tarpeellisen Jumala on ilmoittanut ylenmäärin runsaasti pyhässä sanassaan. Vaikka kaikki muu katoaa, niin Herran sana pysyy iankaikkisesti.

Kysyessämme elämän kohtaloita ja niiden perimmäisiä syitä nostamme katseemme Jumalan puoleen. Hän, joka on elämän meille antanut, on asettanut sen järjestykseen. Olemme saaneet määrättyt ajat ja asumisen rajat. Ihmiskeksinen tarkastelutapa johtaa ajattelemaan aina vain ihmisten tekoja, aatteita ja valtaa. Totuus on kuitenkin tämä: "Herran on maa ja kaikki, mitä siinä on, maanpiiri ja ne, jotka siinä asuvat." Ps. 24:1. Herra omistaa kaiken ja hallitsee kaikkea. Ihmisillä on valtaa ja omistusoikeutta vain siinä määrin kuin hän katsoo hyväksi antaa. Hän on antanut meilekin sen elämänpiirin ja isänmaan, jossa elämä kaikkine vivahteineen on nykyisessä muodossaan mahdollista.

Ihmisessä asuu pahuus, joka ei tahdo antaa Jumalalle kunniaa. Ihminen uskoo luonnostaan omaan hyvyyteensä ja tekee sen lumoisista mitä suurimpia tyhmyyksiä. Niistä joutuvat lähimmäiset ja laajemmassa mitassa jopa kansat sekä ihmiskunta kärsimään. Tyytymättömyys, kateus, vallanhimo ja pelko ajavat sortamaan heikompia ja riistämään heiltä sitä osaa, minkä Herra on heille antanut. Miten voisimme ymmärtää tällaisia ilmiöitä Jumalan johdatuksessa? Totuus on se, että ihminen ei koskaan voi ylittää Jumalan kaikkivaltiota, vaan on pelkästään sen välikappaleena. Siksi onkin oikein kysyä, miksi Jumala antaa meille vastoinkäymisiä, sairautta, sotia j.n.e.

Yllättävissä tilanteissa joudumme pakostikin arvioimaan monia asioita uudelleen. Samalla on erinomainen tilaisuus tarkistaa elämän arvojärjestykset ja kysyä: Unohtuiko jotakin? Mitä Jumala tarkoittaa sillä, että hän on antanut meille isänmaan, omaiset, elinkeinot j.n.e? Raamattu antaa vastauksen: "Ja hän on tehnyt koko ihmiskunnan yhdestä ainoasta asumaan kaikkea maanpiiriä ja on

säättänyt heille määrättyt ajat ja heidän asumisensa rajat, että he etsisivät Jumalaa..." Apt. 17:26, 27.

Kaikki ulkonainen — olipa se sitten runsasta tai puutteellista — on järjestetty sitä varten, että ihminen omistautuisi kaikkein tärkeimpään tehtäväänsä, Jumalan etsimiseen. Hän vetää kärsivällisesti ihmisiä parannukseen hyvytyksellään. Valitettavasti useimmiten asiat kehittyvät täsmälleen päinvastaiseen suuntaan. Mitä runsaammin Herra jakaa lahjojaan, sitä varmemmin hänet unohdetaan. Ihmisen jumalaton mieli tahtoo kiittää vain itseään.

Lukemattomat ovat langenneet samaan mielettömyyteen kuin se rikas mies, jonka maa kasvoi hyvin. Hänen elonsa ja hyvytyksensä tuli talteen uusiin aittoihin. Leipähuolet olivat poissa moneksi vuodeksi. Ei tarvittu rukousta eikä kiitosta. Yhden tuo mies oli kuitenkin unohtanut, sielunsa. Hänen onnensa kesti vain ajan, mutta onnettomuudesta sen sijaan tuli ikuinen (Luuk. 12:16s).

Jumala näkee ihmislasten sydämiin. Hän näkee senkin, että he

ovat vaelluksessaan mielettömiä. Eesaun tavoin he vaihtavat iankaikkisen perintöosansa katoaviin aarteisiin. Kun Herra veti ihmisiä parannukseen hyvytyksellään, hän voi jonakin hetkenä katsoa tarpeelliseksi etsiä heitä sangen raskaissa vastoinkäymisissä. Hän voi antaa hetken tuskaa ja ahdistusta, että iankaikkisuutemme olisi autuas. Hän toimii niinkuin lääkäri, joka valituksista huolimatta suorittaa välttämättömät toimenpiteet potilaansa parhaaksi.

Kun lähes kaikki arvokas on menetetty silmänräpäyksessä, ovat tuhansien silmät auenneet sille, mikä pysyy iankaikkisesti. Jumalan totuus, joka on Jeesuksessa Kristuksessa ilmestynyt maailmaan, on tehnyt heidät sisäisesti vapaiksi ja onnellisiksi. He tuntevat Vapahtajansa, joka viattomalla kärsimisellään ja kuolemallaan on lunastanut meidät synnin, kuoleman ja perkeleen vallasta, että eläisimme autuaina hänen valtakunnassaan täällä ja sitten taivaallisessa isänmaassamme. "Herra on minun peltö- ja maljaosani; sinä hoidat minun arpani. Arpa lankesi minulle ihanasta maasta, ja kaunis on minun perintöosani." Ps. 16:5, 6.

Sen, joka on löytänyt Jumalan, ei tarvitse enää ahdistuneena harhailla, etsiä ja kysellä. Elämä Jumalan yhteydessä on turvallista ja onnellista. Kun olemme nöyrysti oppineet ottamaan Herran kädestä niin pahat kuin hyvät päivät, emme näe enää mitään syytä vavista sortajien edessä. Herra itse ajaa kansansa asian ja antaa rikoksenteijöiden maistaa vihaansa. Sortaja ei voi itse valita oman sortumisensa päivää. Herran tuomiot ovat viisaat ja vakaat. Siksi kaikkien tulee vaeltaa maan päällä hänen pelossaan niin, etteivät vääryyttä tee.

Sakkola-juhlat

Jyväskylässä

elokuun 2 - 3. päivinä 1975

Ohjelma

- 2. 8. klo 20.00 Muistojen ilta Jyväskylän Seurahuoneessa
- 3. 8. klo 9.00 Kunniakäynnit Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä ja sankarihaudalla
- klo 10.00 Jumalanpalvelus Jyväskylän kaupungin kirkossa
- n. klo 12.00 Muistotilaisuus Taipaleen taistelujen muistomerkillä
- klo 13.30 Päiväjuhla Keski-Suomen Yhteiskoulussa

Ohjelma

- Alkumusiikkia — Äänekosken Työv. soitto-kunta
- Tervehdyspuhe — Opettaja Aarne Roininen
- Lausuntaa — Tait. Leena Varis
- Kuorolaulua — Jyväskylän Karjala-kuoro
- Lausunta- ja tanhuesityksiä — Jyväskylän Helka-nuoret

Väliaika

- Karjalaisten laulu
- Juhlapuhe — Jyväskylän kaup. koulutoimenjohtaja maisteri Pekka Käppi
- Kuorolaulua — Jyväskylän Karjala-kuoro
- Yksinlaulua — Rouva Margit Kopra
- Tervehdykset ja vapaa sana
- Päätössanat — Tauno Huuska
- Maamme

Sakkolalaiset Keski-Suomessa

Sotien aikana ja sen jälkeen ohjattiin suuri määrä sakkolalaisia asumaan Keski-Suomeen ja täällä lähinnä Saarijärvelle, Äänekoskelle ja Laukaaseen. He olivat pääasiassa maanviljelijäväestöä, mutta moni yksityisyrittäjäkin seurasi heidän mukanaan. Hyvin moni perhe silloin myös siirtyi Jyväskylään ja sen välittömälle vaikutusalueelle. — Maanhankintalain tultua voimaan, pääasiallinen väestönosa siirtyi sitten Tampereen ympäristökuntiin, mutta ne jotka vapaaehtoista tietä olivat ehtineet hankkia itselleen maatilan tai muun asumapaikan, jäivät edelleen Keski-Suomeen. Tämän ajan sakkolalaisia on täällä vieläkin huomattavan paljon. Jälkeenpäin kolmen vuosikymmenen aikana on tänne siirtynyt vielä huomattavasti lisää sakkolalaisia lähinnä Jyväskylään ja sen naapuritaajamiin. Meitä on täällä melkein jokaisesta Sakkolan kylästä. M.m. ovat edustettuina Petäjäjärvi, Lapinlahti, Röykkylä, Kiviniemi, Kasarmila, Viiksanlahti, Häitermaa, Pannusaari, Lupra, Valkjärvi, Kirkonkylä, Haparainen, Vilakkala, Lohijoki j.n.e.

Hyvin ovat sakkolalaiset viihtyneet täällä ja hyvin he ovat menestyneet täällä kauniissa Keski-Suomessa, jossa ulkonaiset puitteet ovat niin Karjalan kaltaiset. Sakkolalaisten haja-asutus täällä on ollut meillä huomion kohteena ja tässä mielessä olemme lähes kymmenen vuotta sitten tänne perustaneet Keski-Suomen Sakkolaseuran, jonka kotipaikkana on ollut Jyväskylän kaupunki. Seuran tarkoituksena on ollut vaalia karjalaisia heimoperinteitä ja ihmis-yhteyksiä, jotka ajan virrassa ja kiireiden keskellä ovat jäämässä unohduksiin. Tämäkään ei vielä ole riittävää, vaan meidän tehtävä-

nämme on vielä jättää tämän ajan karjalaisille nuorille muistikuvat ja tiedot isien ja esi-isien elämästä ja menneisyydestä. Olemme yrittäneet esittää sillanrakentajan osaa menneisyyden ja tulevaisuuden välillä. Emme ole unohtaneet hyviä naapureitakaan, vaan olemme olleet monasti pyhäjärveläisten kanssa yhteisissä tilaisuuksissa. Pyhäjärveläisiä onkin Jyväskylässä ja sen ympäristössä useita kymmeniä perheitä ja heillä on myöskin samat ajatukset ja tavoitteet kanssamme.

Keski-Suomen Sakkola-seuran johtokunnan muodostavat tällä hetkellä Aarne Roininen puheenjohtaja, Tauno Huuska varapuhjohtaja, Arvi Nuora sihteeri, Helvi Ryökäs (o.s. Karonen) rahastonhoitaja, Heino Kurikka, Eino Kuisma, Matti Lemmetty, Arvi Paussu ja Sanni Pitkänen. Seurala on myös oma seuralehti "Sakkolainen", joka ilmestyy kerran vuodessa. Lehden kustannukset ovat vähäiset, sillä aina vaihtuva toimittaja painaa sen itse "nyrkkipainossaan". Arkistokappaleesta

annamme sitten kirjoituksia päälehteemme Suvannon Seutuun, joka meille jokaiselle sakkolaiselle pitäisi olla läheisin lehti. Seuratoimintamme suurtaapahtuma on nyt kohta vietettävä ja kaikkien sakkolalaisten yhteinen, jokavuotinen Sakkola-juhla, jonka järjestelytehtävien merkeissä olemme kokoontuneet jo monta kertaa. Meillä on juhlatuomikunta, johon seuran johtokunnan lisäksi kuuluvat Annikki Nerho, Edith Naski, Mirjam Aarnio, M-L Lehtonen, Terttu Pappinen, Pentti Pappinen, Lauri Raitava, Ritva Jämsen, Eino Nuora ja Toivo Käppi. Lisäksi on meillä erikseen ravintolatuomikunta, jonka kokeneen pääemännän johdolla tarjoo ruokaa ja juomaa toivossa, että hyvät vieraamme pitkien matkojen takaa voisivat täällä hyvin sekä henkisesti että ruumiillisesti.

Kaikki on valmista ja kaikki olemme valmiit voimavarojemme mukaisesti ottamaan sakkolalaiset ja heidän ystävänsä vastaan tänne Jyväskylään.

Mitä tarjoamme Jyväskylässä

Jyväskylä on perustettu 1837 ja täällä asuu nykyään yli 60 000 asukasta. Jyväskylä sijaitsee Päijänteen pohjoispäässä ja on Keski-Suomen läänin hallinnollinen keskus. Kaupunki on tänään elinvoimainen teollisuus- ja kulttuuri-kaupunki. Maan suurin tavarataloitus ja kymmenet erikoisliikkeet korostavat kaupungin leimaa. Kaupungin ilmapiiri on nuorekas ja nykyaikainen. Kaupunki on suosittu kokous- ja kongressikaupunki. Liikenneyhteydet kaupunkiin ovat erinomaiset. Rautateitse

pääsee tänne neljästä ilmansuunnasta. Valtatiet E4, E80 ja 13 sekä matkailureitti Vihreä Linja, sisämaan vilkkaimpiin kuuluva lentoasema sekä kesäinen järvi liikenne palvelevat matkailijaa erinomaisesti.

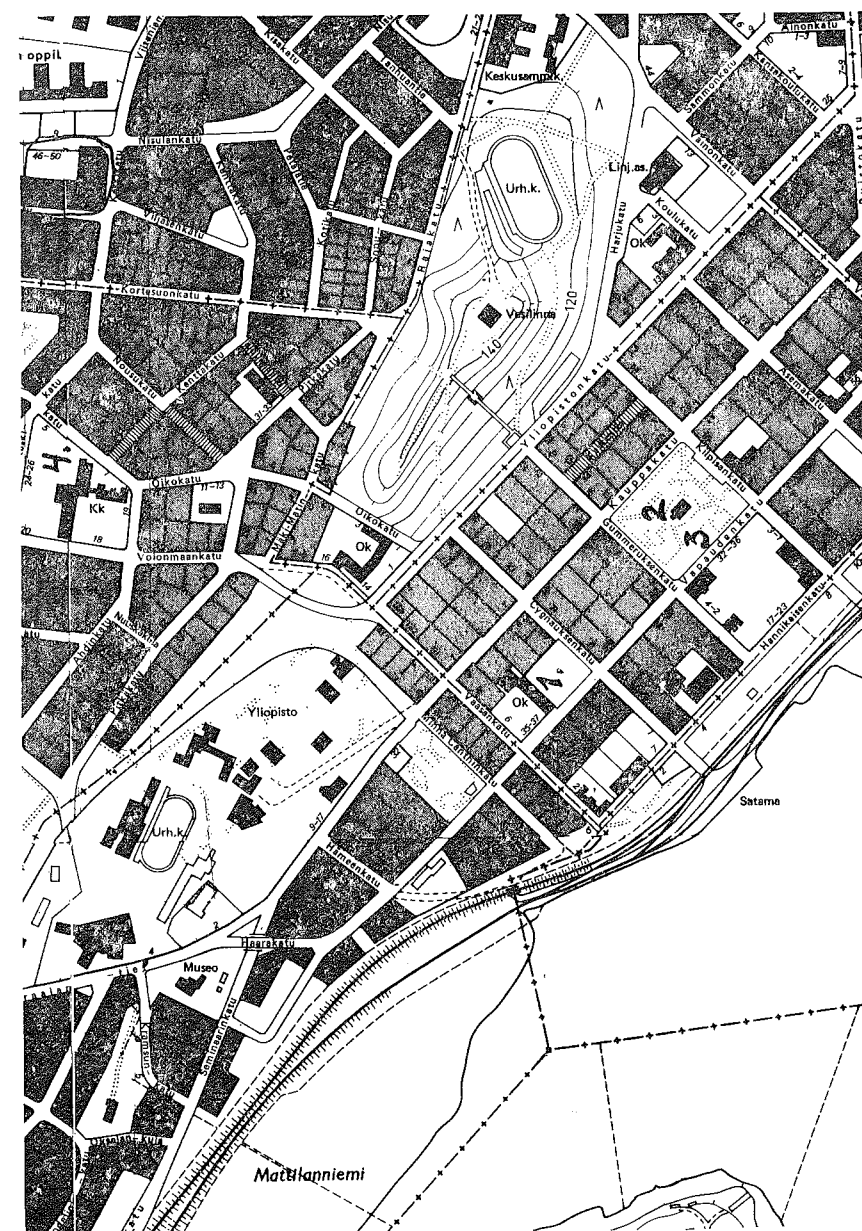
Tarjoamme Teille

- **Kaupunkikierron.** Auto lähtee päivittäin klo 13 matkailutoimiston edestä (Vapaudenk. 38). Matka kestää n. 2 tuntia ja matkalla on opastus.
- **Vesibussiristeilyn** Päijänteellä. Lähtö rannasta klo 15.00.

- **Suomi-laivan risteilyn** Päijänteellä lauantaina klo 19—23.
- **Lentotaksi palvelua.** Lähtö rannasta ja tilaukset puh. 941-14 404.
- **Näköalapaikan** Vesilinnan näkötorni/kahvio aivan kaupungin keskustassa.
- **Museokäyntiä** Keski-Suomen Museossa. Avoinna klo 12—15 ja 18—20 — Aalto-museossa (edell. rakennuksessa) klo 12—20.
- **Retkeilykohdetta** Tuomiojärven rannasta ja Laajavuoresta.

Ennen muuta tarjoamme Teille Sakkola-juhlien muodossa yhteyttä sukulaisiin, ystäviin ja tuttaviiin, jotka vuosien ja jo vuosikymmenien saatossa odottavat täällä yhteisten ajatusten merkeissä. Toivomme, että voisitte irrottautua kesän kiireiden parista ja tulla viettämään tänne vaikka hetkellistä lomaa kaiken muun ohella. Majoitusmahdollisuuksitamme olemme antaneet tietoja jo edellisessä numerossa.

ASR

Sakkola-juhlapaikat numeroitu 1—4. 1 Juhlapaikka. 2 Kirkko. 3 Taidemuseo. 4 Majoitus.

Saarella olen minä syntynyt..

Näin runolliseen tapaan tekee mieleni nyt palata vuosikymmenien takaiseen aikaan, jolloin parviken aloitin elämäni. Synnyin todella saarella siellä kauniissa Karjalassa. Saarella, jonne ei voinut koskaan veneellä soutaa. Tämä saari oli nimeltään Pannusaari, siellä Räisälän—Pyhäjärven pitäjien rajamailla. Hyvinä naapurikylinä olivat Häitermaa, Viiksanlahti, Valkjärvi, Lupra ja Tiitua, joka viimeksimainittu tosin kuului jo Pyhäjärven pitäjään. — Jos Piri Matilla oli pitkä ja kapea paita, niin oli Pannusaaren kylälläkin pituutta ja kapeutta aivan tarpeeksi. Kolme kilometriä peräti tuo kaunis ja rakas kylätie kierteli talosta taloon. Mäet ja mutkat olivat myös tunnusomaista tielle, joka halkoi myös hyviä ja kauniita viljelyalueita. Pannusaaren rannat olivat aikojen saatossa muuttuneet laajoiksi viljelyalueiksi. Maan alavuus ja verkalleen virtaava Lupran ja Kiimajärven yhdistävä joki olivat enää muistuttamassa menneestä saarimaismasta. Kilometrien takaa välkkyvät Kiimajärven vedet antoivat kuitenkin idyllisen kuvan kylätien kulkijalle vielä, joka varhaisessa aamun sarastuksessa riensi kaitsemaan karjaansa ja hoitamaan vainioitaan. Pikku-paikakin oli täysin rinnoin mukana tässä maaseudun rauhassa, jota vain lintujen laulut, karjojen kellot ja niittokoneiden ajoittaiset rätinät joskus särkivät. — Liikenne ja muu vilkkaampi elämän rytmi eivät kuitenkaan olleet kaukana. Olihan Sakkolan asema ja Ki-

Keski-Suomi ja sakkolalaiset

vinien kasarmit (Kasarmila) vain muutaman kilometrin päässä. Kylätiemme olikin suosittua harjoitusmaastoa sotilaspojillemme, jotka kesällä pyörien ja talvella suksien kanssa laskettelivat iloksemme niitä kotoisia polkujamme. Ne tapaukset ja näkymät eivät voineet olla vaikuttamatta pienenkään pojan mielikuvaan. Ne loivat yleviä ajatuksia, ne kasvattivat uskoa, rohkeutta ja yhteishenkeä rajaseudun elämään.

Vaikka Pannusaaren kylässä asuikin lähes kolmekymmentä perhettä, niin oli se kouluton kyläkunta. Kylän lapsista osa kävi Haitermaan koulussa ja osa Lupran, myöhemmin Valkjärven koulussa. Minä kuului niihin onnellisiin, joka sai käydä kansakoulussa Luprassa, siellä Aadam Vuotilaisen viihtyisässä talossa. Koulua pidettiin siellä neljä vuotta, jonka jälkeen se siirtyi Valkjärvelle rakennettuun uuteen koulutaloon. Tuon neljän vuoden aikana sainkin kansakoulusta päästötodistuksen silloisen miellyttävän opettajan Martta Valkosen kädestä. Aadam Vuotilainen oli meillä opettamassa käsioita. Näin myöskin vielä muistan hänet erittäin miellyttävänä ja taitavana opettajana. Vaikka hän olikin tällä linjalla itseoppinut "kansanmies", niin hänellä oli teknillisen taidon lisänä luontaiset kyvyt käsitellä oppilaita. Hän osasi lähteä oppilaan tasolta ja ajatella asioita kanssaihmissen näkökulmasta. Hän oli kasvattaja eikä vain tiedon ja taidon jakaja. Kun itse olen opettamassa koulussa, jossa seitsemänsataa lasta päivittäin ahertaa ja jossa kaupunkielämän rytmi heijastuu jokaisen päivän työssä, niin kaihomielin muistelen maaseudun kouluelämää ja erikoisesti sitä Lupran koulun elämää, jossa koulussa temmelsi noin 30 lasta. Siinä olimme samassa luokkahuoneessa ja samalla kertaa kaikki

Keski-Suomi — Sydän-Suomi. Tämän kesäisten Sakkola juhlien pitopaikka. Tarkemmin määriteltynä juhlapaikka on Jyväskylän kaupunki. Keski-Suomen luonto muistuttaa aika paljon maisemia Sakkolassa kuivine hiekkakankaaneen ja vaihtelevine mäkimaisemineen. Järviä ja lampia kuten synnyinseudullammekin. Vihreitä lehteviä lehtoja on täälläkin niinkuin Sakkolassakin oli. Lainehtivat viljapellot eivät eroa entisen kotiseutumme rinnepellon. Kevät ja kesä tulevat kyllä tänne pari viik-

koa myöhemmin kuin ennen Sakkolassa. Eikä käki mielestäni kuku täällä yhtä heleästi ja paljon kuin entisillä kotikunnailla. Ihmiset täällä ovat kuitenkin mukavia ja heidän kanssaan tulee juttuun niin Kannaksen murteella kuin Savon kielelläkin. Joskin sanotaan, että puhtainta Suomen kieltä puhutaan juuri Jyväskylän tienoilla.

Palatakseen vielä luonnon ja nähtävyyksien esittelyyn mainitsen vain muutamia, sillä kaikkien esittelyyn ei tämä kirjoitus riitä. Nykyaikaisin ja kuuluisin tutus-

I—IV luokkalaiset. Kaikki me opimme siellä lukemaan, kirjoittamaan ja laskemaan. Kaikki me olemme siltä pohjalta löytäneet itsellemme paikan täältä rakkaasta isänmaasta Meillä ei ollut mielestäni siellä Lupran koulussa mitään kouluongelmia, me kunnioitimme vanhempia, opettajia ja heidän työtään vaikka elimme vapaasti vapaassa yhteiskunnassa. Toverihenki oli myöskin erinomainen erikyläisten keskuudessa. Ei me Pannusaaren lapset vähemmistönä koskaan kärsitty siellä Lupran koulun leikkikentillä, meillä olivat

yhteiset harrastukset ja yhteiset ajatukset, emme tunteneet emmekä tietäneet mitään kouluterrorista, joka nykyisin koetaan varsinkin kaupungin kouluelämässä.

Me Pannusaaren nuoret emme suinkaan jääneet osattomiksi yhteisistäkään harrastuksista. Me olimme mukana suojeluskunta- ja lottatyössä, seurakunta- ja nuorisoseuratyössä sekä harrastimme palloilua ja yleisurheilua. Näissä merkeissä me vapaa-aikoinamme suunnistauduimme Haitermaahan, Kasarmilaan ja Sakkolan kirkolle. Me elimme elämää, joka täyteläisenä, miellyttävänä ja antoisana kehitti meistä ihmisiä kestäväksi niistä silloin tuntemattomia vaikeuksia, joiden keskelle myöhemmin olemme joutuneet. Korkein kaitsijamme on palkinnut uhrautuvan ja vilpittömän toimintamme niin, että saamme vapaina kansalaisina, vapaassa maassa edelleen elää ja saamme kiittollisin mielin muistella rikasta elämäämme.

Samuli

Isännöitsijän tehtävät, kirjanpidot, tilinpäätökset ym. huolella ja ammattitaidolla.

**ISÄNNÖITSIJÄIN
TALO- JA TILIHUOLTO**

Vilusen puistotie
33700 Tampere 70
Puh. 633 729

tumiskohde on tällä hetkellä Peurungun kuntoutuslaitos Laukaassa. Sen lähellä on Peurungun kalanviljelyslaitos, Hitonhauta, Kuusankoski, kaunis Kapeenkoski ja Simunankoski, kaikki Laukaassa. Jo Juhani Ahon lastuissa mainittu Huopanan lohikoski pauhaa vielä vapaana, ja presidentti Kekkonen mainostaa Konnevedellä olevaa Siikakoskea Suomen tämän hetken parhaaksi lohikoskeksi. Äänekoskella olleen komean Hietaman kosken, joka todella oli kaunis nähtävyys, vei sähkövoima-aseman valmistuminen. Saarijärveltä löytyy myös vielä vapaita lohen onginta koskia ja komeita leirintä alueita. Mutta kulttuurinähtävyydet ovat Jyväskylässä, juhla kaupungissa. Yliopisto kesineen, Tekniset oppilaitokset, ammattikoulut, monet tehtaat ja hotellit. Juhlavieraille voi suositella Kortepohjassa olevaa kesähotelli Rentukkaa, Laajavuoren kesähotellia, monia matkustajakoteja ja reippailijoille Tuomiojärven leirintäaluetta keskellä kaupunkia, ellei tuttavien ja sukulaisien asuista lähettyvillä.

Jyväskylä ja Keski-Suomi eivät ole varsinaisia sakkolalaisten sijoituskuntia, mutta kuitenkin meitä vapaita entisiä porsaspitäjäläisiä asuu täällä Keski-Suomessa melko runsaasti. He ovat eri alojen ammatti-ihmisiä, jotka ovat löytäneet täältä leipäpuunsa ja elämäntehtävänsä. Keski-Suomi on ottanut heidät hyvin hoiviinsa ja uskoisin, että kaikki katsovat toivorikkaina tulevaisuuteen. Entisiä Sakkola-syntyisiä on täällä kaikilla inhimillisen elämän sektorilla alkaen känsäkouraisesta rehdistä raskaantyönraataajasta, maanviljelijöinä, kauppiaina, teollisuudenpalveluksessa virka- ja liikemiehinä, yliopiston opettajina, eläinlääkäreinä, koulutoimen johtajana mm. Jyväskylän kaupungissa, opettajina. Siis kaikilla toi-

minnan aloilla ovat entisen Sakkolan asukkaat ja heidän lapsensa sijoittuneet. Heitä on huomattavan paljon mukana nykyisten kotikuntien johto- ja toimielimissä. Heidän ammattitaitonsa ja kokemuksensa on mieltymyksellä käytetty hyväksi heidän kotikunnissaan.

Keski-Suomessa asuvat entisen Sakkolan naiset ja miehet perustivat kymmenisen vuotta sitten Keski-Suomen Sakkola seuran ylläpitämään yhteyttä ja entistä kotiseutuhenkeä vaalimaan. Tämän seuran harteilla on nyt Sakkola juhlien järjestäminen. Tulemme tekemään kaikki voitavamme, että saisimme juhlat onnistumaan.

Mutta me toivomme hartaasti, että muualla Suomessa asuvat sakkolalaiset noudattavat kutsuamme ja tulevat sankoin joukoin juhlaamme.

Ensimmäisenä elokuun lauantai-iltana on vapaa seurusteluilta Seurahuoneen juhlasalissa: ei pääsymaksua eikä järjestettyä ohjelmaa. "Tunnet sie viel minnuu?", siitä se alkaa. Sunnuntaina on varsinainen juhlapäivä mm. kunnia-käynteineen Taipaleen taistelujen muistomerkillä ja varsinaisine Sakkola juhlineen. Kun vakavasti ajattelet, et voi olla saapumatta silloin Jyväskylään, jos kerran tunnet itsesi sakkolalaiseksi.

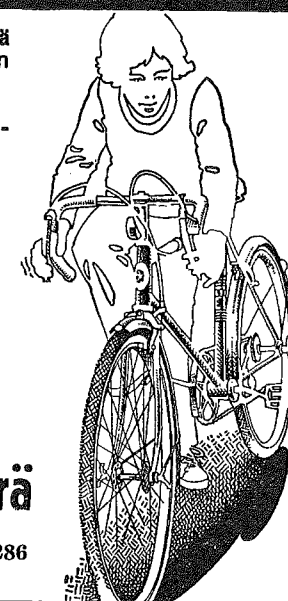
Tervetuloa!

HK

**NIEMELÄN
VALOKOPIOLAITOS**
HÄMEENLINNA — PUHELIN 24 522

**Erikoispyöriä
Tunturilta.**

- 10-vaihteinen miesten retkipyörä**
 - erikoisteräsrunko kilppipyörän mitoituksella
 - rengaskoko 27"
 - dural-vanteet, lokasuojat kromimuovia, racer-vannejarrut kaksoisturvakahvoin
 - pakettiteline
- 5-vaihteinen retkipyörä miehille**
 - rengaskoko 26"
- 5-vaihteinen retkipyörä pojille**
 - erinomainen harjoituspyörä
 - rengaskoko 24"
- 5-vaihteinen retkipyörä naisille**
 - loistopyörä kuntolenkille
 - rengaskoko 26"

Lempäälän Pyörä

Om. M. TOIVA - Puh. 74 286

TUNTURI

Kun minä kotoani lähdin

Siitä on jo viitisenkymmentä vuotta, kun Anu-emäntä Petäjärven Ryhmästä pestasi taloonsa paimenpojan Sakkolan Luprikalan kylästä. Silloin oli kaunis ja lämmin kevät-kesäinen sunnuntai.

Se oli sellainen suvinen sunnuntai, jollaisen lienee kokenut sekin virren tekijä, jonka sanoman tuttavuuteen itsekukin tulimme jo varhais-nuoruutemme kultaisina aikoina: "Jo joutui armas aika ja suvi suloinen,"

Kevät enteili sellaista kesää, jollaisia vain lapsuutemme keväät ja kesät saattoivat olla.

Lehtevinä levittäytyivät rehevät lehdot. Metsien kätköissä pesivät tuhannet linnut ja satakielet "lörpöttelivät" lehvistön kätköissä. Koivikon katveessa kukkui käki ja kuhankeittäjä kehaisi keitonsa kiehuvan. — Ja herkkä karjalainen sielu tunsii saapuneensa paratiisin porteille.

Ahkerana kirkossa kävijänä saapui Anu-emäntä kirkolle. Tämän kertaiselle kirkkoreissulle löytyi kaksikin syytä. Oli ammennettava sielun voimaa rovasti Sonнын voimallisesta saarnasta, sekä tiedusteltava kirkonkylän emänniltä, josko kylästä löytyisi taloon paimenpoika. Uuno, entinen paimen oli suuttunut saamistaan nuhteista ja jättänyt talon. Uunon lähdöstä oli Anu-emäntä vieläkin tuohkeissaan. Oli poika, mokomakin paskiainen, uskaltanut ihan haistatella vanhemmalleen. Kun oli Anu-emäntä tapaillut poikaa tukkapäästä kiinni, oli karkuun juosuut ja juostessaan toivotellut emännälleen pitkät paskat. "Sellaisia ne ovat ne borlakin sikiöt. Ei niillä ole ihmisten tapoja, — ei ainakaan silloin jos sattuvat olemaan toisesta pitäjästä niinkuin tuo Uunokin oli."

Saavuttuaan kirkolle, tapasi Anu-emäntä kolme sikäläistä

emäntää. Jo vanhastaan tunsivat emännät toinen toisensa, sillä olivat he, samanikäisyytensä lisäksi, myöskin rippikoulu-toveruksia.

Kun kukin oli omat kuulumisensa kertoillut, kyssäisi Anu-emäntä kuin ohimennen: "Sattuisikohan teidän tiedossanne olemaan poikaa, jonka minä voisin viedä meille paimenpojaksi?"

Hetkisen emännät näyttivät miettivän, kunnes eräs emäntä tiesi kertoa

— "No, onhan täällä tuo Heikkilän Liisa — Se Liisa on leski-ihminen, ja lähtöisin se Liisa on Vilakkalan kylästä, mutta asuu nyt tuolla Luprikkalassa ja käy Wirkin sahalla työssä. Sillä Liisalla kylläkin on sen ikäinen poika, mutta olisikohan siitä pojasta sellaiseen hommaan? — Katsos, kun se poika on vähän sellainen — Mikä lieneekin koko sikiö."

— "Ei siitä pojasta ole sellaiseen työhön, puuttui puheeseen toinen emäntä, joi merkitsevän silmäyksen toisiin emäntiin ja jatkoi, eihän tuo kestänyt Ollikaisen Eljaksellakaan kuin parisen viikkoa, kun jo karkasi ja tuli emänsä luokse".

— "No, onhan se poika vähän sellainen, mutta kyllähän minä sinuna sitä kokeilisin, sillä saattaisihan siitä pojasta teillä, kun se kasvaisi kurissa ja Herran nuhteessa, kasvaa ihan kunnollinen ihminen", ehdotti kolmas emäntä.

— "Missä se Liisa sen poikansa asuu? — tiedusteli Anu-emäntä — jospa minä vaikka kävisin sitä poikaa katsomassa."

Helposti sinä sen löydät, neuvoivat emännät — Katsos, se Liisa asuu Luprikkalassa sen Loposen Eemelin talossa.

Tiedäthän sinä sen Koppasen pajan? — No, se Eemelin talo on

ihan siinä pajan lähellä. — Se on se talo, joka on siitä pajalta vähän matkaa tänne kirkolle päin.

Anu-emäntä kiitteli emäntiä tiedoista ja emännät siirtyivät kirkkoon. Rytmikkäin vedoin veteli suntio Kelo kellojen naruja ja kauaksi kantautuivat kellojen kauniisti sointuvat äänet.

Ne toistivat vuosisataista sanaansa: Tän tuuvaa, tallell panna, tän tuuvaa

Niinpä niin, huokaili herkistäytynyt kirkkomies mietteissään. Tännehan sitä joskus jokainen — kukin vuorollaan tuodaan ja tuonne Purpuan kankaalle, siunattuun maahan, kauniiseen männikköön, edesmenneiden omaisten joukkoon viedään.

Tänäänkin kuuluvat siunaavan haudan lepoon kaksi vainajaa. Sanovat toisen olevan Viiksanlahtelaisen mummon ja toinen on joku Haparaisten mies.

Kauan ei Anu-emäntä kirkossa viihtynyt. Olihan toki maallisetkin hommat hoidettava ja sitten jouduttava Wirkinrannasta lähtevään laivaan. Ei edes rovestin saarnakaan kerinnyt loppua, kun Anu-emäntä nousi penkistään ja kuin häpeillen hiipi kirkosta ulos. Vähän nololtahan tämä tällainen, melkein kuin varkain, kesken kauniin saarnan kirkosta lähtö tuntui, mutta hätä ei lue lakia. Mentävä oli.

Helposti se Loposen talo löytyi ja Liisakin oli kotosalla. Poika ei sattunut olemaan tuvassa, mutta ei se kovin kaukana ollut. Olipahan vain siinä ahon laidassa kylän poikien kanssa kisailemassa. Anu-emännän hankkeeseen Liisa suhtautui myönteisesti, sillä olisihan se toki hänelle itselleenkin suuri helpotus. Saisihan poika talosta ruuan, sekä sen lisäksi syksyllä kengät, housut ja takin.

— "Istukaa, emäntä, kehoitti Liisa — minä käyn käskemässä pojan sisälle. Liisa meni rappusille, varjosti silmiään kädellään ja huusi: Hoi, Valtter, tule vällel tupuaa, meil on vieras.

Kun poika, punatukkainen pojankollikka pisti pörröisen päänsä ovesta sisälle, ehätti äiti neuvoamaan: Kuuleha sie poika, niistähäsie nennäis ja tule sanomaa täl tätil päivää.

Poika tarttui emännän ojentamaan käteen, kolautti kantapänsä yhteen ja kumarsi kuin hovi-herra.

Lyhyiksi ja suoraviivaisiksi muodostuivat jäähyväis-seremoniat. Pieni poika sai pienen nyytin kainaloonsa ja alkoi taapertaa kohti tuntematonta tulevaisuutta vieraan emännän vanavedessä.

Laijalla Anu-emäntä liittyi toisten emäntien joukkoon. Emäntien keskustelutuntuivat pyörivän rovestin saarnan ympärillä. Katkerasti kyynelehtien seisoi muiden emäntien joukossa eräs synnin tuntuun tullut emäntä. — Näytti siinä katumus pesevän synnin mustaaman sielun likaisen pyykin. — Huuhtoi sen toivon virrassa ja asetti armon aurinkoon kuivumaan. Hyvä oli saarnamies se meidän rovasti. Kun hengelliset asiat oli setvitty, siirtyivät asiat maallisiin asioihin. Uskallettiinpa jo leikkiäkin laskea, sillä olihan sielun autuus toki taattu — jos nyt ei ihan ikuisiksi ajoiksi, niin ainakin seuraavaan pyhään saakka.

Isännät näyttivät pyörivän omista kiemuroissaan. Joittenkin kasvoilta näki, että olivat nauttineet muutakin kuin rovestin saarnaa ja kansalaisluottamusta.

Eivät onneksi mokomat riettaat retaleet olleet Petäjärven miehiä, joten Petäjärveläisten maine säilyi puhtaana. Lienevät olleet Röykylän miehiä, — tai kenties Saviojalta saakka?

Poika, josta toivon mukaan tulisi paimenpoika, ja joka joskus ylenisi jopa renkipojaksi saakka, istui yksin savupiipun juurella naulalaatikon päällä. Harva matkustaja suostui edes vilkaisemaan poikaan, puhuttelemaan ei kukaan. Orvoksi tunsii poika olonsa — Orvoksi ja perin yksinäiseksi. — Olisi kenties kironnut, jos olisi osannut ärsään sanoa — Sihauttaa ei kehdannut

Laija laski Sudenhännän laituriin. Kuin kulta kimmelteli keltaisen hiekka rantaveden kirkkaasta povesta. Oltiin Hiekkarannassa, josta kinttuja kysyvä korkea mäki kiipesi korkeuksiin, kohti Kuparisen taloa. Anu-emäntä ja poika kiipesivät mäelle. Poika kevyesti kuin ilkkuen, emäntä perässä, huottaen kuin laivan kone.

Korkean rantatöyrään päällä seisoi Kuparisen talo. Rannasta matkaava matkamies jätti talon oikean kätensä puolelle, kahden, toinen toisensa kohtisuoraksi leikkaavan maantien risteykseen. Vähän kauempana näkyi Juho Sipiläisen kaunis, valkoinen talo.

Osa Kuparisen talon talousrakennuksista jäi tien vasemmalle puolelle, joten maantie tavallaan jakoi talon tanhuat kahteen osaan. Maanteiden liittymäkohdassa Anu-emäntä hyvästeli kirkosta palailevan Kärpän Varvun ja kehoitteli käymään talossa.

Olisihan Varpu toki Mönkön rannasta selvinnyt mökilleen lyhyemmälläkin matkalla, mutta kun sattui olemaan noita yhteisiä asioita ... Puun oksalla seisoi lintu. Emäntien tyhjänpäiväisiltä tuntuviin juttuihin pitkästynyt poika koppasi maasta kiven ja heitti. Napsahten osui kivi mämmyn runkoon, kimmahti siitä takaisin ja kierähti emäntien jalkoihin.

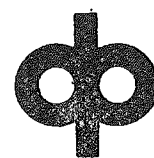
Säikähtynyt lintu pyrähti lentoon ja katosi metsikön suojaan. Emännältään sai poika paljon puhuvan, säkenöivän silmäyksen. Petäjärvelle johtava tie sukeltautui salskea-runkoiseen mäntymetsään, jatkoi loivahkoa nousuaan parisen kilometriä ja kuin töksähtäen törmäsi harjanteen lakeen.

Siitä harjanteen laelta avautui matkamiehen eteen laaja, laaksomainen maisema, jonka pohjaa varjosti varjoisa Kapakkanotko, taustallaan vehreän vehmas Virolaisen mäki, sekä Nuoran-mäen talot lainehtivine, päivänpaisteessa kylpevine peltoineen.

Siinä uinui sunnuntaisessa suvessa Petäjärven kaunis kylä.

V. Verner

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoit-taessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Piirtoja Suvannon seudun uskonnollisesta toiminnasta

Suvannon seudulla oli uskonnollinen toiminta vilkasta ennen sotia. Kirkkojen ovet olivat auki pyhäisin ja kansaa virtasi niistä sisälle. Monet kirkossa kävijät tulivat kirkkoon pitkien matkojen takaa jalkaisin kulkemalla. Kirkkomatkalle otettiin evästä mukaan ja taival taittui kesäiseen aikaan naisväeltä paljasjaloin. Kenkiä säästettiin ja ehkä kulku paljasjaloin oli helpompaa monikilometrisillä taipaleilla. Kengät pantiin jalkaan lähempänä kirkkoa. — Viehättävää oli Suvannon ympäristöjen kirkkopolkuja kulkea kesäisinä sunnuntai-aamuina. Lintujen kuoro lauloi ja vehmaat maisemat aivankuin hymyilivät virittäen mielen hartauteen. Kirkossa käytiin myös hevoskyydillä ja polkupyörilläkin, joskaan osa vanhemmasta väestä ei omannut tarvittavaa pyörälläajotaitoa.

Koti-Karjalassa oli erikoisia juhlapyyhiä, jolloin kirkossa oli väkeä tungokseen asti. Eräs tällainen sunnuntai oli "kihupyhä". Se lienee ollut vastine kreikkalaiskatolisten viettämille praasniekkajuhlille. "Kihupyhä" olivat varsinkin nuoret liikkeellä sankoin joukoin, niin että kirkosakin oli joskus rauhatonta, kun väkeä kulki käytävillä. "Kihuissa" käynti oli tärkeää. Sitä kuvaa muistelman, jonka joku aika sitten kuulin Sakkolan "kihuiissa" aikoinaan käyneeltä naisihmiseltä. Hän kertoi tähän tapaan: — Sakkolan kirkkoon oli matkaa noin 30 kilometriä. Isä ei antanut kulkuneuvoksi nuorta hevosta, vaan vanhan tamman, jolla oli imetettävä varsa. Varsaa ei voinut ottaa mukaan niin pitkälle matkalle ja imettävää hevosta oli lypsettävä kirkkomatkalla. — "Kihuissa" tuli

käydyksi silläkin tavalla, vaikka ihmeelliseltä tuollainen kulku tunnetaan nykyihmisestä.

Kirkon tarjoamaa rippiä, ehtoollista, käytettiin uskon elämän rakennukseksi. Ripin käytön teki hankalammaksi tapana ollut kirjoittautuminen, joka oli suoritettava arkipäivänä ennen ehtoollis-sunnuntaita ja josta ilmeni rippikirkkoon saapuvien lukumäärä. Osa sen ajan ihmisistä meni rippikirkkoon paastoten sunnuntai-aamuna.

Uskonnollista toimintaa Suvannon ympäristökylissä täydensivät kylähartaudet, joita vietettiin arkipäivinä, tavallisimmin iltaisin jossain kylän taloista. Näissä hartauskokouksissa puhuivat maallikkosaarnaajat ja saattoi seurakunnan pappikin toisinaan olla mukana. Tuttuja monille Suvannon Seudun lukijoille lienevät sellaiset puhujat kuten Antti Ahvonen, piirisihteeri Muhonen, kapteeni Kaakinen, saarnaaja Toiviainen ja Antti Laamanen. — Tieto hartauskokouksesta ilmoitettiin kiertokir-

jeellä, joka kulki talosta toiseen kylän alueella ja saattoi mennä naapurikyläänkin. Kiertokirjeen kuljetuksesta huolehti jokainen talo omakohtaisesti. Kylän väkeä kokoontui hartauskokoukseen runsaslukuisesti. Kirkon opettamaa uskontoa kunnioitettiin ja arvostettiin. — Muistan erään tapauksen jolloin paikkakunnalle oli tullut vieras puhuja ja häntä oli eräs emäntä naapurikylästä kuulemassa. Emäntä ihastui puhujan saarnaan, kiertokirje pantiin kiertämään ja kohta oli kokous naapurikylässäkin. Mutta kuinka ollakaan niin havaittiin, että puhuja ei lukenut Isämeidän rukousta kokouksessaan. — Sitä puhujaa ei senkoommin kylässä tavattu.

Harrasta uskonnollista toimintaa oli paljon Suvannon seudun kylissä. Ihmiset eivät tuoneet uskoaani ilmi korulausein, vaan vakaa usko oli painanut oman leimansa heidän olemukseensa ja se tuli ilmi heidän arkisessa elämässään.

E. T.

Laatutavaraa edullisesti

K A U P P A K U N T A

Tuotanto

Mistäpä makoisat marjat

Mansikat, maitomarjat, löydät pellon pientarilta, ahomaitten laitamilta, lepikkojen reunamilta.

Mustikat, möllymarjat, saat koivumetsäin aukeamilta, viereltä laitumen veräjän sekä soitten laitamilta.

Puolukat, puuromarjat, poimi mäntykankahilta, kallioitten pengermiltä, nevojen reunamilta.

Karpalot, kiisselimarjat, kesää soitten mättähiltä karhumarjojen seasta, alta vaivaismännikköjen.

Muuramet, hillomarjat, nouki suurilta soilta, pieniltäkin löytää taidat mesimöykät mättähiltä.

Mesimarjat mehuisat, hienotuoksuiset ihanat, etsi lehdoin laitamilta, ojain varsilta keräile.

Vadelmat, makeat marjat, jopa kauaksi näkyvät korkeitten varsien päissä rinnemailla odottavat.

Maistele marjoja kesällä, keräile talvenkin varalle iloksi itselesi, nautinnoksi vieraillesi.

Yrjö Tenkanen

LAPSUUSMUISTO

Sukukirjan lehtiä kääntelin. Ukin ja mummin kuvan kohtasin. Palas mieleeni lapsuusaikani aina Karholan kotiin asti.

Koti uusi oli saatu valmiiksi. Seinät vaaleina hohtivat vielä. Kuva, jota katselin, oli otettu kaukana siellä.

Siinä he istuivat tuoleilla kotimme seinustalla ja katsoivat kauas taivaalle päin säällä selkeällä.

Uskon Jumalaan saivat he jo nuorina ja pysyivät siinä aina. Saman uskon he myös tahtoivat lastensa mieliin painaa.

Meille lastenlapsille lauloivat: "Jeesus teitä rakastaa, niin sana opettaa. Vaik on lapsi pienikin häntä hoitaa hellimmin."

Pyhäkoulussa meille he kertoivat, missä Jumala asustaa. Aina hän lapsia varjelee ja taivaaseen johdattaa.

Jäivät itämään kylvetty siemenet, sanat painuivat meidän mieliin. Nyt monet ovat jo lähteneet, Minne ukki ja mummikin mieli.

Usko, toivo ja rakkaus Jumalaan meidän yhtehen saattakoon kerran, veisaan kiitosta Jeesukselle luona taivahan Herran.

YRJÖ TENKANEN

Kotonaan Jalasjärvellä kuoli äkillisesti maanantaina 28. 4. 1975 vanhempi konstaapeli Eino Einar Karonen. Hän oli syntynyt Sakkolassa 24. 1. 1907. Konstaapeli Karonen suoritti asevelvollisuutensa vuonna 1927. Tämän jälkeen hän liittyi paikalliseen suojeluskuntaan, jossa hän toimi aktiivisesti. Hänet nimitettiin Käkisalmen — Kaukolan nimismiespiiriin nuoremaksi konstaapeliksi 1931. Salmin nimismiespiiriin vuonna 1933 ja Jalasjärven nimismiespiiriin vuonna 1941. Vanhemmaksi konstaapeliksi hänet nimitettiin Jalasjärvelle vuonna 1957. Hän pääsi eläkkeelle vuonna 1967 oltuaan poliisina 36 vuotta.

Konstaapeli Karonen toimi aktiivisesti erilaisissa järjestö- ja luottamustoimissa. Hän toimi m.m. siirtoväen työhönsijoittajana vuosina 1941—44. Hän on ollut jäsenenä m.m. Jalasjärven taksoitus-, tutkija- ja sosiaalilautakunnissa, kalleustutkimustoimikunnassa, kansaneläkelaitoksen eläketuomikunnassa, henkikirjoituksen piiriasiamiehenä ja Jalasjärven Jalaksen johtokunnassa. Konstaapeli Karonen harrasti aktiivisesti hiihtoa, ampuhiihtoa ja jalkapalloa. Hän oli Jalasjärven Karjalaiset ry:n perustajajäsen ja pitkäaikainen rahastonhoitaja.

Häntä kaipaavat lähinnä puoliso, lapset, lastenlapset ja sisar.

Rouva Toini Valkonen on pois-sa. Pitkä elämänsä katkesi äkillisesti. Ensimmäisenäkolmatta toukokuuta, tuoksuessa tuomien, sydän, kauan lämpöä sykkinyt, pysähtyi. Hieno ihminen on pois-sa, nyt vain muisto.

Toini Valkonen, o.s. Kuorikoski, oli syntynyt Helsingissä 31. 5. 1891. Siellä hän kävi koulunsa ja ylioppilaaksi tultuaan toimi ensin pankkivirkailijana ja sittemmin kansakoulunopettajana Sakkolas-sa. Varsinaisen elonsa herkkimät vuodet hän vietti Suvannon ran-nalla, emäntänä Sakkolan hovis-sa, jonne hänet johti opettaja Matti Valkosen kanssa solmiman-sa avioliitto. Puolisonsa rinnalla Toini Valkonen joutui mukaan sen ajan voimakkaaseen kansansivis-

tystyöhön. Nuori Suomi tarvitsi valistuneita, pysyviä naisia. Hän otti haasteen vastaan. Yhtenä

Sakkolan Marttayhdistyksen pe-rustajista hänen toimintansa martoissa jatkui läpi elämän. It-senäinen maa tarvitsi myös voi-makkaan maanpuolustustahdon. Siksi lottatyö sai hänestä innok-kaan ja samalla pystyvän ohjaa-jan.

Kun viime helluntaina, sodissa kaatuneitten muistopäivänä, tuo-tiin kukkia Vesilahden sankari-haudoilille, niin Toini Valkonen sei-soi paikalla kunniaa tehden. Näin jatkui hänen kohdallaan myös Va-pausoturien Naisjärjestön ja Kaatuneiden Omaisten Liiton Lempäälän osaston johtokunnan piirissä se työ, mikä jo nuoruu-den hehkuvina vuosina oli van-nottu uhrattavaksi siniristilipun hyväksi.

V.R.

KUOLLEITA

Hilma Helena Nuora synt. 7. 8. 1896 Sakkolan Petäjäjärvel-lä, kuoli 19. 5. 1975 Tampereella.

Matti Kerminen synt. 27. 7. 1913 Vpl Pyhäjärvellä, kuoli 7. 5. 1975 Tampereen keskussairaas-sa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Haparainen ja vii-meinen kotipaikka Lempäälän Moisio.

Filosofian maisteri Riitta Raakel Lahtinen syntyi 17. 12. Pusulassa, kuoli 10. 5. 1975 Meil-lahden sairaalassa. Lopetettuaan opintonsa toimi hän kielten opet-tajana Oulaisissa, Hartolassa ja Heinolassa.

Nyt ennen sairastumistaan hän toimi matkan johtajana Roomas-sa, Italiassa.

Täällä kaukaisessa maassa hän löysi elämän kumppaninsa, koti oli jo perustettu ja häät piti viet-tää huhtikuun lopulla. Toisin oli kumminkin määrätty. Sairaus mursi nuoren elämän, tuli lähtö odottamaan Taivaallisia Häitä.

Kaunis keväinen päivä, surevat omaiset ja sulhasensa saattoivat Riitan Saarijärven Kolkanlahden siunauskappelista nykyisen kotipi-täjänsä siunattuun multaan.

Riitan vanhemmat ovat äiti Au-ra os. Koiranen Sakkolan Kivi-niimestä ja isä Väinö Lahtinen.

**Antti
Söyrinki**

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

Vuosia täyttäneitä

70 VUOTTA täytti 11. 6. 1975 Iivar Nuora Lempäälässä. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemes-sä. Maanviljelyksen ohella hän palveli metsätyönjohtajana Ahls-tröm Oy:ssä Sakkolassa ja Lem-päälässä yhteensä yli 40 vuotta.

70 VUOTTA täytti 5. 7. 1975 Lempi Penttinen os. Nalli Espoon Laajalahdessa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjäjärvellä jossa nuoruutensa parhaat vuo-det myös vietti.

60 VUOTTA täytti 4. 7. 1975 Anna Koiranen os. Makkara Lempääl-län Kuljun Kukkolassa. Hän on syn-tynt maanviljelijän tyttärenä Sak-kolan Volossulassa.

60 VUOTTA täytti 6. 7. 1975 Saima Viskari os. Eeva Lempäälän Sir-valahdessa. Hän on syntynyt maan-viljelijän tyttärenä Sakkolan Vilak-kalassa. Solmittuaan avioliiton Vilho Viskarin kanssa hänen uudeksi koti-kyläkseen tuli Sakkolan Purpua.

Kevään ylioppilaita

Haapamäen yhteislyseosta Elii-sa Meskanen, isä Taito Mes-kanen Sakkolan Vilakkalasta.

Nokian Emäkosken yhteiskou-lusta Seppo Leppänen, van-hemmat Pirkko os. Wasell ja Onni Leppänen Nokialta. Entinen koti-kylä Sakkolan Hovinkylä.

Lempäälän — Vesilahden yh-teiskoulusta Anne Kurikka Vesilahdelta. Vanhemmat Kirsti ja Vilho Kurikka Vesilahden Har-viasta. Entinen kotikylä Sakkolan Petäjäjärvi.

Seija Nuora Vesilahdelta. Vanhemmat Aino ja Arvo Nuora Vesilahden Narvasta. Entinen ko-tikylä Sakkolan Petäjäjärvi.

Anna-Maaria Bohm Kouvolassa. Vanhemmat Ida os. Nuora ja edes-mennyt Viljo Bohm. Äidin entinen kotikylä Sakkolan Petäjäjärvi ja isän kotipaikka Kivennapa.

Oriveden yhteiskoulusta Ulla Un-kila Orivedeltä. Äiti on Eeva Un-kila os. Nykänen Sakkolan Kivinie-mestä.

1963 hän tuli Suvanto-Säätiön julkai-seman lehden: "Suvannon Seutu" toi-mittajaksi, josta erosi v. 1968 tervey-dellisistä syistä. Jo pienestä pitäen on kirjoittaminen ollut hänelle todel-linen kiinnostuksen kohde. Hän on kirjoittanut lukuisia runoja, novelleja, muistelmia ja Kiviniemen Nuoriseuran historian sekä julkaissut mm. näytelmät: "Vanhan Matin pal-velijat" ja "Kolme kovaa Pekkaa". Suomen Nuorison Liitto on jo aiem-min myöntänyt hänelle Liiton hopei-sen ansiomerkin ja Suomen Nuorison Tuki-säätiö myöhemmin "Hermannin arvon" ja oikeuden kantamaan arvontunnusta.

Karpanmäki viettää eläkepäiviään kotonaan Viialassa ja harrastaa vie-lä kuorolaulua Viialan Seurakunnan Kirkkokuorossa.

TEM.

Nokian yhteiskoulusta kaksoissi-sarukset Tarja ja Terhi Uosuka-i-nen Nokian Pinsiöstä. Vanhemmat Liisa os. Alanen ja Matti Uosu-kainen, heidän entinen kotikylänsä oli Sakkolan Kiviniemi.

Kalevan yhteiskoulusta Satu Jor-tikka, laudatur yleisarvosanalla. Sadun vanhemmat Paula ja Unto Jortikka. Isän vanhemmat ovat Eeva ja Simeon Jortikka Sakkolan Kaarnajoelta. Nykyinen asuinpaikka Kangasala.

Tampereen ilta-oppikoulusta Kaa-rina Ollikainen. Meeri ja Jal-mari Ollikaisen tytär Sakkolan Röyk-kylästä.

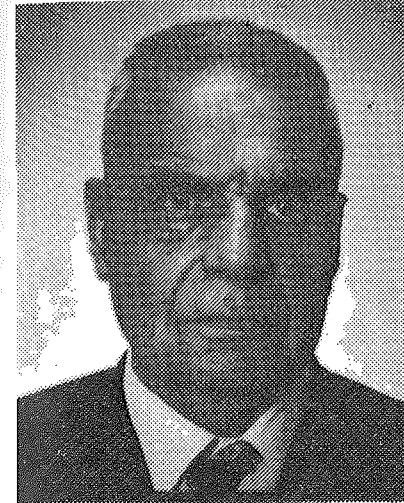
Oriveden yhteiskoulusta Heli Koppanen. Vanhemmat Lahja ja Pentti Koppanen Sakkolan Kivinie-mestä. Päivi Koppanen. Vanhemmat Liisa ja Erkki Koppanen Sakkolan Kiviniimestä.

TOIMITTAJALLE on myönnet-ty Museoviraston 21 perinnekil-pailussa viides palkinto. Osanotta-jia kilpailussa oli 870.

Merkonomiksi valmistui Lap-peenrannan kauppaoppilaitoksessa Pirjo Nihti Punkalaitumelta. Vanhemmat ovat Hilja ja Väinö Nihti Punkalaitumelta, entinen ko-tikylänsä Sakkolan Ojaniemi.

Lääketieteen lisensiaatin tutkin-non on Helsingin Yliopistossa 30. 6. 1975 suorittanut Ulla Riitta Lund-ström os. Aho. Äiti Emmi Aho os Meskanen Sakkolan Vilakkalasta.

AVIOLIITTOON VIHITTIIN 10. 5. 1975 Vesilahden kirkossa rak.mest. Eero Heikkinen Espoosta ja farmaseutti Liisi Kal-lonen Vesilahdelta. Mor-siamen vanhemmat Aino os. Hy-vönen ja edesmennyt Aukusti Kal-lonen Sakkolan Petäjäjärveltä.

70 VUOTTA täyttää 19. 8. -75 en-tinen toimittaja Iivari Karpan-mäki Viialassa. Hän on syntynyt maanviljelijän poikana Sakkolan Ki-viniemessä. Opikeltuaan Suomen Nuorisopistossa vuosina 1926—27 hän toimi sen jälkeen kotiseudullaan kiertävänä nuorisoseuratyönnuvoja-na vuodet: 1928—31. Kymmenkunta vuotta hän hoiti Kiviniemen Piiri-kirjastoa ja oli vuodet: 1936—38 Röykkylän—Kiviniemen Osuuskas-san hoitajana.

Jouduttuaan sodan johdosta jättä-mään kotikuntansa, oli hän Humppi-lan meijerin kirjanpitäjänä ja maito-ten vastaanottajana vuosina 1940—42 sekä Fazerin kartanon "Taubilan" kirjanpitäjänä v. 1942—44.

Iivari Karpanmäki on merkittävä-lä tavalla osallistunut jo Karjalassa ollessaan kotipaikkakuntansa yhdis-tystoimintaan, josta erikoisen mai-ninnan ansaitsee hänen uuttera osal-listuminen nuorisoseuratyöhön Kivi-niemen Nuorisoseurassa, joka on yh-tämittaisesti jatkunut tähän asti ja jatkuu yhä edelleenkin. Kuorolaulu, lausunta, opintokerhotyö ja kansan-musiikki ovat olleet hänen harras-tuksiaan, mutta näytelmätoimintaan-kin on hän osallistunut. Seuran esi-miehenä hän on ollut useita vuosia sekä rahastonhoitajana vuosikymme-net ja hoitaa rahasalkkua edelleen-kin.

Viialan Karjalaiset ry:n sihteerinä hän toimi yhdeksän vuotta. Vuonna

Toimituksen tuoli

Sakkola-juhlat ovat jälleen ovela, joukolla suuntana Jyväskylä! Minullakin on tavoitteena lähteä, kävin jo tien katsomassa juuri viime pyhänä ja paikallaan on Jyväskylä, sekä kasvanut sitten viime näkemän. Muistakaa pitäjänjuhlat vaikka kinttua kivistäsiikin, kun on koleita pitänyt, ne vaivat jäävät pois mielestä kun saa toisien kanssa oikein "rallattaa" jopa seurata hyvää juhlaohjelman suoritusta. Heillä on tarkoitus pitää meitä hyvänä ja hyvin!

En minä käynyt Jyväskylää sen paremmin vakoilemassa, haurutettiinpa vain ohi, no tietysti piti kiertää rautatietorin laitaan kun oli niitä naisiakin joukossa. Kahvia tietysti, miten paljon nuohennot naisten kupposet kestääkin? Jos miehet, ainakin minä, yhtä runsaasti kahvia latkisin, niin sielukin hyppisi jo pois rinnasta ja koko kuppi halkeaisi? Mutta, juokoot kahvia, kun tarvetta tuntuu olevan.

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMALÄMME

ja

MYYMALAAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

Jussin kamarin ikkuna oli ulkopuolelta avoin ja katsella voi suoraan Antrean suuntaan. Kunnia-aulussa oli Kyyhkylässä poissukkuneiden veteraanien joukossa Tatu Kuosmanen. Hän oli sakkolalainen.

Kyyhkylä oli juuri kuuluisan Porrassalmen taistelualuetta. Nimi tunnetaan kirjallisissa lähteissä oli yli 1000 vuotta sitten. Täällä vähäinen joukko savolaisia pidätteli vihollista niin pitkään, että Pohjanmaan ja Karjalan rykmentit ehtivät apuun, näitä suomalaisia oli yhteensä 600 miestä ja vihollisia 6000, joten eihän he pärjänneet, vaan suomalaiset perivät voiton tässä vuorokauden kestäneessä kahinassa, jossa ammuttiin lopulta manttelin napitkin aronpoikien nahkaan. Kyyhkylän pääkartanokin sytytettiin palamaan, mutta naiset suuttuivat mokomasta, kuorivat helmansa ja sammuttivat tulipalon, sekä ajoivat sytyttäjät toiselle puolen järven! Kiittää pitää!

Ensimmäinen suomalainen tunnettu aivoinvalidi von Döbel, silloinen kapteeni, sidottiin juuri nykyisen invalidisairaalan ikkunan edessä olevan pellonreunamalla, josta kuljetettiin 7 km päähän Mikkeliin hoitoon. Poiketkaa joukolla katsomaan Kyyhkylää.

Unohtui, että siellä potilaille annetaan henkistä hoitoa mm. tanssimalla, ei yleistä tanssia vaan jonkin rajatun ryhmän puitteissa kutsutaan vierailulle torstaisin jolloin monelta pojalta unohtuvat kainalosauvat nurkkaan ja jopa pysyvästi! Tämäkin lieene seurattava esimerkki, ei minusta kyllä ole tantsuun osallistujaksi kuin olemalla hengessä mukana.

Pian on juhannus ja heinähommat alkaa, kun niistä on päästy niin tavataan Jyväskylässä. Näkemiin!

Tehtiin pitkä reissu: Lahden ja Heinolan kautta onnikalla Mikkelin invalidisairaala Kyyhkylään ja edelleen Jyväskylän kautta kotiin. Ei paljon "ryypätty", vähän vain. Limunaadia ja parempaa, keskikaljaa ja parempaa. Ja syötiin Kyyhkylässä. Siellä on hyvät oltavat siellä kuntoutuspuolella. On väljyyttä, yli puoli hehtaaria lattiala-aa, näköalaa pitkälti, veljeliitolle luovutettua alaa on 60 ha. Lisäksi tässä vapaussodan invalidien ja veljien huoltokodissa on metsää 250 ha.

Täällä järjestetään invalideille paitsi kehon kohennusta, johon tarkoitukseen on käytettävissä uinti- ja kahluualtaat, venytyslaitteet ja valohoitokoneet mm. sirpalekohteisiin käytettävä lyhyt aaltainen valohoito. Ruoka on halpaa, päivällinen 3 markkaa, lounas 6 markkaa, myös vieraileville ystäville.

Sakkolalaisista viettää sielä elämänsä iltapäivää Vilppo Kukko Sakkolan Voloskassa. Olkinuoran Jussi oli jossain, ehkä Karjalan Liiton suurjuhlilla, tai lapsiaan ja lehmiään lukemassa. (Lieneekö Jussilla enää ravurihevosta?)

Kansilehti

Nimet Kytösuo ja Suonperä Sakkolan karttalehdellä herättävät vielä monelle Lapinlahden kylän asukkaalle muistoja, jotka ovat syöpyneet lähtemättömästi mieliin. Kytösuo ympärillä sijaitsevat koko kylän itäisen pään talojen metsät ja niityt. Ennen kolmenkymmenluvun alkuvuosina tapahtunutta Kytösuo kuivausta, sen laitamat oli etupäässä luonnonheinää kasvavia niittymaita. Noilta luonnonniityiltä asukkaat

olivat varmaan vuosisatoja korjanneet heinät talveksi karjalleen ja niitä siellä kesät laiduntaneet.

Tuolla suon takana olivatkin mainiot luonnonlaitumet, jonne paimenet karjan aamuin ajoivat ja toivat illalla kotiin. Paimenpoikaisena minäkin opin tuntemaan sen polun joka kiersi Kytösuo. Kun Leppäsenmäen kujaset olivat takana ja saavuttiin Mönkäreenmäen alle, erkanivat tiet, yksi suoraan Keskikylään ja toinen oikealle Kuparisenmäelle. Lähden vasemman kiertämään Kytösuo. Täällä oli kohta vasemmalla puolen tietä lähdekaivo, josta aina täytyi juoda, vaikka ei janottanutkaan. Oikealla nousi Harjun Jussin Katajamäki, josta usein salaa otettiin vipupyssyn jouset. Jussi kun ei näet pitänyt, että me raiskattiin hänen kaunista Katajarinnettään. — Kokkoaho tuo varmaan monen mieleen vielä kauniita juhannusmuistoja. — Kierrettyään Söderin tatarimaan olikin edessä Tammanotko ja kohta vasemmalla Heikkilän ja Vilppolan niityt. Karjahaat ja niityt seurasivat toinen toisiaan. Raivatessaan näitä alueita esi-isämme olivat vuosisatoja hikeään vuodattaneet. He olivat uskoneet ja toivoneet, että minkä maapalan saa pelloksi raivatua antaa se pojalle paremman lähtökohdan elonsa alottaa.

— Kävi kuten kävi ja näin minäkin vain muistoissani tuota polkua kuljen. Saavun kotiniitylle Suonperään — siinä Sotamieslato, johon liittyi surullinen tarina, jota kerrottiin miespolvesta toiseen. — Kylän poika oli karannut Venäjän sotaväestä ja hän piileskeli pidättäjiään ja lopetti elämänsä tuossa ladossa, kun kasakat olivat saamassa hänet kiinni. — Edessäni näen koivut, joissa veljeni kanssa

oltiin teerikuvilla, kauempana kuuset, joiden alla syksyisin keltaiset rasvasienet odottivat poimijaa.

Hakaveräjän takana sijaitsivat mainiot puolukkamaat, jonne syksyisin teimme yhteisiä marjaretkiä. — Lähden oikaisemaan suon poikki kotia kohti. Siihen kaivetun viemäriin varten on Tommin-Matti jo uudispellon raivannut ja rakentanut asunnon. — Kyllä on miehessä pontta. — Polku kulkee läpi Soilukan Hernemaanlammille, jonne eräs viemäri haara päättyy. Tuossa pellon teko on jäänyt kesken — uudisraivaus oli vaatinut uhrin, Naskalin Eino menehtyi ison kiven alle jota oli hautaamassa. Viemäri varressa oli moni mies jo kuokkansa iskenyt suon pintaan. Silloin ei ollut konekavureita, eikä traktoreita. Oli vain kovia miehiä ja heillä uskoa. Sitkeitä olivat nekin miehet, jotka kaivoivat tänne nuo suuret viemärit lapioiden ja rautakangin kivikkoiseen ja kovaan savijankkoon. Näen vieläkin muistojeni silmin nuo paidattomat selät, joita aurinko oli polttanut ja miesten heittävän jäntevin käsin lapioiden kolmemetriä syvän ja paikoin seitsemän metriä leveän viemäriin pohjalta savipaakkuja ylös reunalle. Polku jatkuu Viikskiveltä

Satulakivelle. Satulakivi, Viikskivi ja Rönökivi, isot kiven järkäleet suon reunamilla, olivat jääne jääkaudelta ja lienevät siellä vieläkin. Ne voisivat kertoa vuosisataista historiaa. Niiden kaltevaan kylkeen olivat paimenet, lehtikerppöjä takapuolen alla, kullanneet syvät urat. Nämä muistojennimet Kytösuo ja Suonperä eivät ole ainoastaan Suvannon Seudun kansilehdellä. Ne ovat myös erään paimenpojan muistojen kansilehdellä syöpyneet lähtemättömästi, kunnes Suuri Unohdus peittää kaiken.

Kassu

Linnanniemen kiinteistö- ja asunnonvälitys

Birger-Jaarlinkatu 21 B
Hämeenlinna - Puh. 23 739

ASA-Cordes

Oikomittoitaan markkinoiden pienin 4 kg. täysautomaattinen pesukone. Vain 64x55x43 cm. Huostumatonta terästä. Pesurumpu itse irroitettavissa. Vapaavalintaiset kiinteät ohjelmat.

kajirimo
TAVARATALO

Lempäälä, puh. 74 402

Ent. petäjärveläiset kylä- juhlassaan Lempäälässä

Lähes sata henkilöä entisiä Sakolan petäjärveläisiä saapui Petäjärven kylän muistojenpäivää vietämään kesäkuun 29 Lempäälän Moisioon Ida Karvosen vieraanvaraiseen kotiin.

Petäjärven nuorisoseuran järjestämään muistojenpäivään tervetulleeksi toivotti Viktor Ryyppö runolaulajain muistomerkkiin hakatuilla sanoilla: Matkamies pysähdy, sukukuntasi parhaat henget haastavat sinulle muinaisuudesta!

Suomen luonnon herkimpanä sunnuntaina olemme jälleen koontuneet muistamaan sitä mennyttä elämää, jonka nimi Petäjäjärvi kätki piiriinsä. Petäjärven nuorisoseura, siellä syntynyt ja pitkän toimintansa ajan kyläkunnan elämään vaikuttanut, ei kykene täällä vieraalla maaperällä yhtä voimakkaaseen toimintaan kotikylänsä perinteiden vaalinnassa kuin eräät paikalliset seurast.

Tällaisten kyläkuntapäivien lähtöajatuksena on ollut säilyttää muistoissa se luonto ja niitä ihmisiä, jotka aina lahjoitusmaa-aikojen raskailta vuosikymmeniltä asti ovat astelleet sen kuivia ja kumisevia kujasia. Kyntäneet, kylväneet ja jauhaneet viljaa lapsien evääksi. Rakentaneet kouluja, vie-neet kehityksen ja sivistyksen aatetta eteenpäin, uskoen ja toivoen, että heidän lapsillaan olisi ollut kerran valoisa ja onnellinen olo.

Kaikki sitä elämää haluavat muistaa. Jokainen jonka aatokset sinne vie huomaa kuinka monitahoinen oli elämä kylässä, kuinka

erilaisia ihmisiä ja kohtaloita se piiriinsä sulki.

Kannattaako näitä aikoja enää muistella? Kannattaako näitä muistoja säilyttää seuraaville sukupolville?

Kukapa meistä voi sanoa etteikö kerran taas sattuisi niin kuin on sattunut satoja vuosia sitten. Petäjärven mies toisten mukana lähti perheineen siirtolaiseksi kohti itää. Pakeni Ruotsista tuotua uutta uskontoa. Hän kulki kunnes Volgan yläjuoksun rantamaisemat muistuttivat kotoisen kylän luontoa. Sinne he asettuivat, uudet kylät rakensivat, mutta vanhan jätetyn kotikylän muistot seurasi mukana. Sitä muistoa vaalittiin ja se talletettiin, siirrettiin sukupolvesta toiselle. Vuodet vierivät ja Suomen sodan aikaan kasakkaeskadronan kera ratsasti myös kersantti Rummi. Osasto pysähtyi, kun näki laajat niittyaukeat ja siinä oli heinää hevosille. Kersantti Rummin tehtävänä oli huolehtia heinien hankinnasta, siis rehumes-tari.

Suomen kieltä taitavana hänen oli helppo päästä kosketukseen kyläläisten kanssa. Katsellessaan kylää, sen ihmisiä ja elämää, hän alkoi muistaa niitä kertomuksia jota oli kuullut synnyinkylänsä ukkojen illoin tarinoivan keskenään. Ne olivat kaukaisia kauan säilynyttä perintötietoa vanhasta kotikylästä, sen tavoista, ihmisistä ja luonnosta. Sukupolvet olivat niitä säilyttäneet aarteinaan. Silloin hänelle alkoi kuin kumpujen yöstä kohota näky: — Tämä on heimoni kotimaa, Suomenmaa, jota vastaan olen menossa taistelemaan. Tämä-

hän on esi-isieni oma kotikylä! Sodan hänen kohdallaan onnelliset sattumat antoivat tilaisuuden hypätä satulassa Petäjärvelle kotikylään!

Miksei voi näin sattua vastaisuudessaakin, että joku meidän sukumme jäsen katselee Petäjärven maisemia, muistaa kylästä kerrotut tarinat. Tämä on entinen isien kotikylä, tänne jään!

Tämä on vanhaa tarinaa ja kuvitelmaa, mutta tänään vietämme juhlaamme kodissa, jolla on vanha petäjärveläinen perinne. Suku on vanhaa karjalaista sukua. Vuoksen rantamilla se on elänyt jo historian hämärästä saakka. Milloin suku on Petäjärvelle saapunut ei ole varmaa tietoa, mutta ainakin jo 1700-luvun alkupuolella saakka on kylässä asunut suvun jäseniä. Petäjärvellä suku eli voimakkaasti ja on kohottanut huomattavasti kylämme talouselämää ja henkistä kulttuuria.

Muistojenpäivän muusta ohjelmasta kerrottakoon Kuparisen suvun laulesitykset, Heino Kurikan kerronta petäjärveläisistä miehistä, Laina Nuora sitoi sanoin ”kukakimpun” kotikylälle. Viljo Purontaa esitti muistelmia Saarniaisten kosken kalamiehistä ja kalapaikoista. Tilaisuuden juontajana esiintyi Yrjö Raaska. Lisäksi tilaisuudessa tietysti herkistytettiin yhteislauluun. Mukavaa ohjelmaa oli myös, etenkin naisista, keskinäinen kerronta ja rupattelu.

Tilaisuuden runsaan kahvi- ja voileipäpöydän kattoi talo omastakaa! Siitä heille parhaimmat kiitokset.

Helmenkalastusta Petäjärvellä

Tästäkin muistorikkaasta päivästä 8. 8. 1925 on peräti kulunut viisikymmentä vuotta! Selailin päivänä muutamana vuosikymmenien takaista päiväkirjaani johon olin tuon päivämäärän kohdalle kirjoittanut: — Enpä olisi uskonut saavani elämäni päivinä osallistua helmenkalastukseen — joka täällä Sakkolassa kutsutaan ”kommustamiseksi”. — Ainutlaatuista hommaa se oli ja tulee säilymään mielessäni varmasti aina.

Ystäväni Aino Nenonen oli ker-tonut minulle jo tuosta hommas-ta, joka pitäisi nähdä ja myös osallistua siihen. — Innostuin kovasti, että tottahan haluan moi-sen touhun nähdä — mutten varmaan osallistu työhön — tuntui Ainin selitys niin salaperäiseltä

varvastyöltä — joen-pohja, mutta ruskea joenvesi — ei — en minä niitä simpukoita käy haromaan joesta, mutta mukaan lähdän ilolla. — Niin sitten 8. 8. sonustauduttiin joelle. — Joen nimeä en muista, liekö ollut puhettakaan nimestä. (Toim: Joki oli ilmeisesti Saijajoki, kansankielellä Soajajok, Yläjok, Alajok, Koski, Saarniaisten koski, Karttusen koski, Artin koski, hyvällä lapsella on aina monta nimeä.)

Ainolla oli kangaspussi kaulassa ja mekon alla uimapuku. — Minun varusteeni nauratti Ainoa, että älä hyvä ystävä — uotha kovisittii mänös!

Hän riisutti minut — ja puetti uudestaan. — Alle uimapuku ja mekko päälle — kenkiä ei tarvita

Anna-Maria Kiiskille 80-vuotispäivänä

*Elon purressa kuljemme matkalla
näin
kunnes kohtaamme määränpäin.
Päivä yksi on sees, toinen pilveen
käy,
näin aikamme kiirehtää.*

*Nyt varrella matkamme hetkeksi
näin
virstapylvään taas saavumme luo.
Mamma eellämme käy, tietä
viittoilee,
ei hän vaaroja meillekään suo.*

*Siksi lippu on korkeella vanhuksen
tään.
Saapuu lapsensa kukkasineen.
Ilon kyyneleeseen silmäkulmassa
näin,
pois arki nyt huolineen.*

*Purren keulasta katsoen hämmöttää
eessä kaukana kirkkaus suuri.
Kuuluu musiikki harppujen, hui-
lujen,
koolla enkelten kuoro on juuri.*

*Sinne maallinen purtemme mat-
kalla on,
lipuu hiljaa kohti rantaa.
Päivänsankari purressa kulkevi
näin,
turvan usko ja luottamus antaa
— — — — —*

*Täten anopilleni onnittelet
saanen runon muodossa tuoda.
Kohti seuraavaa taasen pylvästä
elinvoimaisna kulkea suoda!*

Kiitollisuudella
Pirkko ja Unto

— tossut keveät vain menomatkalle — ja eväsreppu käteen, sillä siellä ollaan koko päivä ja veden hengessä tulee nälkä! — Otin sentään pyyheliinan ja rasvapurkin mukaan, jos täytyisi vaikka ihoa suojella liialta auringolta. Aino paineli edellä paljain jaloin, minulla oli täysi työ pysyä perässä tennistossuissani. — Miten oli ihana kävelymatkan jälkeen pulahtaa joen vilvoittavaan veteen — uin, uin — mutta Aino oli heti täydessä työntouhussa. — Tule uimaan täällä keskellä on vesi kirkkaampaa, mitä siellä kuukit huu-telin kaverilleni. Johon hän vastasi: — Sain jo kaks kappaletta! Voi hyvä tavaton — tuo kerää helmiä senkun kerkiää — ja kiiruhdin Ainin luo. Hän näytti aarteitaan! — Nuohan on näkin-kenkiä tuumasin vähän pettyneenä — missäs helmet — noitten sisälläkö? — Tietysti niitten sisällä ja vähän eri äänenpainolla sanoi: — Uot sie tosissais nuo tuhma vai heittäit sie? — Siinä oli minulle saarnaa kerrakseen — ja tunnustin tuhmuteni sanomalla, että kyllä noita Kotilammessa Ukuniemellä on niin kauhian paljon, mutta kukaan ei niistä etsi helmiä. — Aino piti minulle luennon val-lan ja täytyihän lopuksi uskoa ettei niissä Kotilammen näkin- gissä helmiä ole.

Olin ollut valmis katsomaan heti niitten kahden simpukan sisälle, mutta taas kaveri kehoitti malttamaan mieleni kunnes pussi joka hänen kaulassaan riippui olisi noita otuksia täysi. — Minun oli tyydyttävä viisaamman mieli-piteeseen ja hän lähti edelleen saalistamaan ja samalla neuvoi minua miten tunnustellaan pohjaa ja miten varpailla otetaan saalis ylös jos on niin syvä ettei kädellä

Kohtalokas markkinareisu

Oli Kiviniemen syysmarkkinat. Eräskin Raudun mummo talutti "Mansikki"-lehmäänsä markkinoille matkojen takaa, sillä tulihan matkaa reilut 20 kilometriä.

"Mansikki" oli ajoissa markkinoilla, kun oli ajoissa lähdettykin aamun pikkutunneilla. Oli matkalla levätkin monesti jo syöteltynä tienvarsi pientareilla.

Markkinaalalle saavuttua satui heti ostaja paikalle ja kysyi: — Mitä mummo lehmästä tahtoo? Ja tarkasteli lehmää.

Ostelija oli Lappalaisen Jussi Saviojalta. Mies joka osti ja myi sielläkin hevosta ja lehmää. Hän oli eräs paikkakunnan parhaita "hevoskupsia", mutta tahtoi lehmänkin. Kauppa syntyi ja mummo

saikin hyvän hinnan lehmästään, kahisevia kourallisen.

Mummo pakatoi lehmärahansa nenäliinansa kulmaan, sillä sehän oli ajan tapa, kun ei niitä rahakukkaroitakaan kaikilla ollut. Osti vielä punaisen markkinapallonkin kotiin vietäväksi.

Istahti kahvikojuun juomaan kupin kuumaa. Siinä juodessaan hän köytteli nenäliinansa ilmapallon naruun, että pysyvät paremmin käsissä.

Katseli sitten helppo-Heikin heilumista, reilun kaupan tekoa. Helppo-Heikin lumoissa tuo markkinapallo pääsi käsistä ja kohosi ilmavirtojen vietäväksi.

Mummo päästi kovan kiljaisun,

että nyt ne lehmärahat vietiin! Poliisit ryntäsivät paikalle tiedustaan: — Kuka vei rahat? Mummo viittoi taivaalle ja sanoi: — Ne tuo punainen markkinapallo vei! Poliisit ampuivat pistoolillaan pallon perään osumatta siihen. Pallo otti vain korkeutta lisää ja vilkutti nenäliinalla katselijoille austerisessa ilmassa, matkansa suuntautui Laatokkaa kohti. Kohti suuria idän markkinoita.

Mummo katseli kaihomielin "Mansikin" jälkeen, kun se pallo vei rahat ja nenäliinankin.

— Ei itku auta markkinoilla, tuumasi mummo ja lähti lippaamaan takaisin Rautuunsa, ilman "Mansikkia", ilman pennin pyörä.

A K

uletu. — Enhän minä löytänyt ainnuttakaan ja kyllästyin kohta koko etsintään. — Minun mielestäni kului kauan aikaa ennenkuin Aino tuli rannalle ja aloitti teurastuksen. — Se oli minusta aivan hirveätä!, mutta täytyy sanoa, että tekijä siinä hommassa oli Aino. — Uteliaisuus sai vallan minussakin ja saalistaja oli intoa täynnä. — Katso, katso, tuossa on helmi! Huusi Aino, vaikka olin ihan hänen vierellään. Elä huuda noin kamalasti — nääthän, että toisella rannalla jokea oli toinen porukka, sääli toki heitä — sillä sieltä kuului vähää ennen iloamme: — Ei suatu mittiä, lähtiä pois kottii! — Ilomme ei loppunut tähän — sillä viimeisessä raakussa oli myös helmi — pienempi kuin edellinen.

En saanut tuota saaliinhimoista ystävääni lähtemään joelta pois —

vaan hän keräsi toisen pussillisen vielä, joskin se oli vesiperä — yksi ainoa ihan ruskea helmi — jonka sain minä muistoksi, koska sellaisella helmellä ei ole mitään arvoa.

Söimme eväät, otimme aurinkoa ja vietimme leppoisan tuokion ennen kotiin lähtöä.

Jos en olisi ollut Petäjärvellä en olisi tätäkään helmenkalastusta nähnyt enkä kokenut — näin siiteerasimme levätessämme jokirannassa. — Mitäs mutakoa sie uot tiäl ollessais kokent, kysäisi Aino. Voi voi, monta monta, sekin turvesaunan teko, olihan sekin ainutkertainen kokemus — entäs resinamatkat — entäs se kätilön "luontaisetu", se sauna jota lämmitettiin koko päivä, eikä kiuas sihahtanutkaan — no entäs Vaalimon mummo — en moista ihmis-

tä luullut olevankaan — täällä sen tapasin Petäjärvellä.

Lähdimme astelemaan kotiin — matkalla kysäisin Ainolta: — Mitä sinä teet noilla helmillä joita noin innolla keräät? Aino ei vastannut, vaan kysyi puolestaan: — Mitäs sie niil tekisit, jos siul ois niitä vaik viistoist kappaletta? — Teettäisin itselleni korun, sellaisen kultaisen kaulakorun, johon helmet upotettaisiin tähden muotoon — miten ihana se olisi! — Sanos nyt mitä sinä niillä helmilläsi teet, sinullahan niitä on? — Mene myön, muutan rahaks...

Sen ruskean ja arvottoman helmen olen pitänyt rakkaana muistona sormuslaatikossa — katselen sitä silloin tällöin — niinpä nykyin — muistelen Karjalan Kanasta ja Petäjärveä.

Bertta Valtonen

Elämäni untuvia ja okaita

Sanotaan, minkä nuorena oppii sen vanhana taitaa ja minkä nuorena kokee sen vanhana muistaa. Lapsuuteni Sakkolan Myllytorpasta ei koskaan unohdu. Tuskin missään olisin voinut kokea onnellisempaa varhaislapsuutta.

Miten jouduin Myllytorppaan? — Lapsuuteni ajoilta on seuraava selitys, että isoisäni Matti Falin oli tervehtimässä tuttuaan Sakkolan pitäjän pappia ja kovasti ihasnutunut kävelyretkellään Myllytorpan ympäristöön. Hän oli pyytänyt ostaa paikkaa, mutta eihän sitä voitu myydä koska se kuului pappilan välittömään alustalaisalueeseen. Mutta vuokrata voi, ja niin oli isoisäni tehnyt. Rakensi uuden talon ja piharakennukset. Perusti kaupan ja varhaisimpina aikoina oli myös leivottu myytäväksi ainakin saikkoja, pieniä vehnäleipiä. Torppa jäi sitten perintönä äidilleni. Äitini avioitui isäni kanssa ja he jatkoivat kauppiaan ammattia. Ja sitten tulin minäkin kuvaan.

Tuskin pystyn sanoin kuvaamaan satumaisia kokemuksiani ja näkemyksiäni Myllytorpan maastossa. Yritän kuitenkin. Ihan pieninä jo olin kiinnostunut maantieteestä ja nimittelin maapalan eri paikkoja mieleni mukaan. Minulla oli Pyreneitten, Apeniinien ja Balkanin niemimaat. Oli Väli-meri ja sen hiekkarannat. Oli Alpit, joiden rinteillä kasvoi ja kukki mansikoita. Mansikan kukkia kutsuin Edelweisseiksi. Mutta minkä erehdyksen teinkään, kun kerran poimin kimpun Edelweisseja ja riemuissani toin kotiin nähtäväksi. Silloin sain selityksen kukkien muuttumisesta myöhemmin mehukkaiksi mansikoiksi. Muistan aina tunteen kuinka olin pahoillani kukkakimppu kädessäni, jolle en

ollut suonut aikaa kypsyä tarkoitukseensa. Jollain ihanalla ja ihmeellisellä tavalla olin ensi kerran ymmärtävinäni elämän suurta salaisuutta — syntymää ja kasvua. Keskellä peltoaukeaa kasvoi monihaarainen iso pihlaja, jonka rungoilla ja oksilla oli minun tapana kiipeillä ja istuskella. Puutarha talon ympärillä minun aikani oli jo vanha ja tavallaan villiintynyt. Akileat, sinilatvat, keisarinkruunut, leimukukat, orvokit ja keltaliljat kasvoivat pitkin puutarhaa sulassa sovussa harakan- ja kissankellojen, päivänkakkaroiden, luhtakuismien, tädykkeitten, aviloiden ynnämuiden seassa. Oli pa muutama vanha omenapuukin. Kirsikat olivat villiintyneet lehdoiksi, samoin sireenit ja siperialaiset hernepuut. Talon ikkunan edessä kasvoi ruusu- ja jasmiinipensaita, jotka olivat minulle tuoksuva ihme kukkimisaikaan. Mata-

lamman pihanurmen keskellä oli pari isokokoista ja hyvin hoidettua kukkaympyrää. Keskellä kukkamerta kasvoi punainen ja vaaleanpunainen pioni. Ihastelin erikoisen isoja pionin kukkia ja kuinka ollakaan, yllätyksekseni isoäitini lupasi minun taittaa itselleni yhden. Painoin kukan kasvojeni vasten ja vieläkin voin tuntea terälehtien viileän tuoksuva pehmeuden. Olen lukemattomia kertoja elämässäni elänyt uudelleen tuon hetken, painaen viileitä tuoksuvia kukkia kasvojeni vasten, mutta tuo ensi-tunne on voittamaton ja aina palaa mieleni Myllytorpan puutarhaan.

Tuli heinäaika. Heräsin eräänä aurinkoisena aamuna viikatteen hiontaan. Arvasin heti mitä tulee tapahtumaan. — Satuheinikko kaatui.

Jatkuu seur. numerossa

”ILTANEN”

KESÄKUUN 1936 PURPUASSA

Tavallinen arki-ilta. Perhe söi "iltasta", karjalaista "iltasta", yhtenä lajina "pirona", joka oli isän herkkua. Marin himopala siannahka, joka oli ruskeaksi paahtunut, kytäten niitä toistenkin edestä.

Arkipäivän "iltanen", ilman romantiikkaa?

Matkalainen, kulkien talon ohitse laivarantaan. Nyt hän pysähtyi Sotkuojan mäelle. Palaa takaisin. Mitä hänellä on mielessä? — Täytyy varmaan jonkun soutaa Suannon yli? — Naputus oveen. Hyvää iltaa!

— Anteeksi, että häiritsen. Ei

minulla ole muuta asiaa, halusin tulla vain sanomaan: Huomaatko te itse kuinka kauniilla paikalla te elätte?

Emme olisi ainakaan niin täydellisenä sitä huomanneet, jos ei siitä olisi huomautettu.

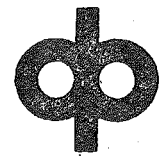
Pihakoivut ja kuuset mahtavat, kummut, laaksot, notkelmat ja kaiken alla sinijärvi siintävä.

Rajan takaa kuuluivat kummaiset kumahtelut, usein rikkoivat kesäillan rauhaa...

Sinne jäi järvi siintävä, kummut, laaksot, kukkulat, on "iltaset" muistojen muassa.

Viljo Tiinus

Elia Roivainen
Polvik. 3 A. 12. 8. 77
33100 TRE 10

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1975 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 12 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

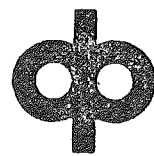
Toimituksen ja konttorin osoi-
te 37370 Narva. Puhelin
931 - 734 843.

Postisiirtotili TA 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki 37370 Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Uno
Pulakka, Eero Koppanen ja
Väinö Kekki.

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

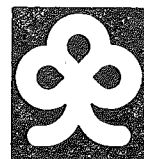
NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 739 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvoo - palvelee

LEMPÄÄLÄN PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.